

ULKOASIAINMINISTERIÖ
Poliittinen osasto
POL-04 Flora Kurikkala

LÄHETE
14.12.2007

HEL6573-20

Eduskunta
Ulkoasiainvaliokunta

Viite **UTP 18/2007 vp**

Asia
Euroopan unionin turvallisuusstrategian uudistaminen

Valiokunnalle lähetetään oheisena perustuslain 97 §:n nojalla muistio koskien Euroopan unionin turvallisuusstrategian uudistamista.

Yksikön päällikkö

Timo Kantola

UTP 18/2007 vp

Euroopan unionin turvallisuusstrategian uudistaminen

Joulukuussa 2003 hyväksytty EU:n turvallisuusstrategia muodostaa unionin turvallisuuspoliittisen toiminnan kehyksen. Siinä käsitellään EU:n turvallisuusympäristöä, strategisia tavoitteita ja vaikutuksia EU:n politiikkaan. Turvallisuusstrategia korostaa EU:n globaalia roolia ja peräänkuuluttaa EU:lta vastuunottoa maailmanlaajuisen turvallisuuden puolesta.

Vuoden 2003 turvallisuusstrategian arvioidaan yleisesti olevan edelleen suurelta osin ajantasainen. Sekä EU:n kehittyminen turvallisuuspoliittisena toimijana että unionin toimintaympäristön muutokset ovat kuitenkin luoneet tarpeen päivittää strategiaa.

EU:n turvallisuusstrategian uudistaminen on yksi Ranskan EU-puheenjohtajuuskauden (1.7.–31.12.2008) prioriteetteja. Ranskalaisarvioiden mukaan uudistetussa strategiassa olisi huomioitava terrorismin ja joukkotuhoaseiden leviämisen ohella muut uudet uhat ja riskit, kuten luonnonkatastrofit ja pandemiat. Lisäksi olisi otettava huomioon nykyisen strategian laatimisen jälkeen kertyneet kokemukset kriisinhallintaoperaatioista. Myös 13.12.2007 allekirjoitettu EU:n uudistussopimus olisi huomioitava strategiassa. Uudistetusta turvallisuusstrategiasta tulisi saada mahdollisimman yleispätevä ja pitkäkestoinen.

Suomi on tukenut turvallisuusstrategian päivittämistä. Työ tulisi tehdä nykyisen strategian pohjalta. Vuoden 2003 turvallisuusstrategia on formaatiltaan ja laajuudeltaan onnistunut. Sen uudistamisen yhteydessä voitaisiin pohtia myös strategian toimeenpanoa tehostavia toimia. Menettelyn osalta Suomi on tukenut etenemistä vuoden 2003 mallin mukaisesti siten, että vetovastuu valmisteluissa on EU:n korkealla edustajalla.

Turvallisuusstrategian merkitystä strategisen yhtenäisyyden muotoutumisessa EU:n keskeisissä turvallisuuskysymyksissä olisi vahvistettava. Erityisesti päivityksissä tulisi huomioida uudet suuret kansainväliset toimijat, multilateraaliset instituutiot, keskeisesti Euroopan turvallisuutta koskevat linjaukset ja yhä merkittävämät globaalit haasteet. Samoin tulisi huomioida EU:n kehittyminen, ml. kokonaisvaltainen lähestymistapa sekä laajentunut keinovalikoima ja instrumenttien koherenssi.

13.–14.12.2007 järjestetyssä Eurooppa-neuvostossa hyväksyttiin turvallisuusstrategian uudistamista koskevat päätelmät. Niissä todetaan, että 2003 hyväksytty turvallisuusstrategia on hyödyllinen ja tarjoaa relevantin viitekehyksen unionin ulkoiselle toiminnalle. Ottaen huomioon vuoden 2003 jälkeisen kehityksen ja erityisesti kriisinhallintaoperaatioista saadut kokemukset, Eurooppa-neuvosto kutsui korkean edustajan - yhteistoiminnassa komission kanssa ja tiiviissä yhteistyössä jäsenmaiden kanssa - tarkastelemaan turvallisuusstrategian toimeenpanoa siinä tarkoituksessa, että hän tulisi esittämään hyväksyttäväksi Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2008 toimeenpanon tehostamista koskevia ehdotuksia ja strategiaa täydentäviä elementtejä siinä määrin kuin on tarkoituksenmukaista.